

TIETO JÄSENTYY SISÄISI KSI MALLEIKSI

Mitkä kuvista esittävät koiraa?

A

B

C

D

E

F

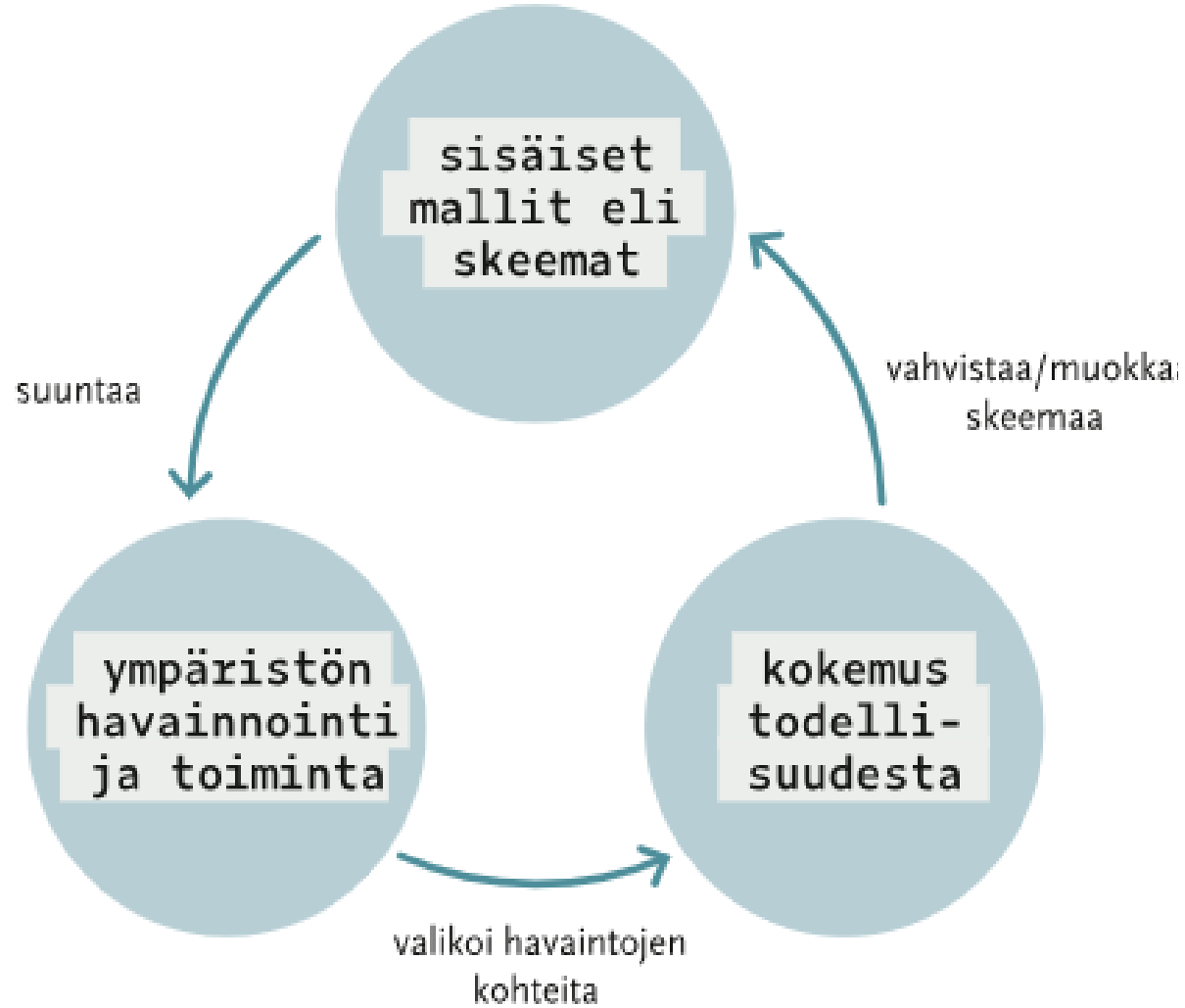

-
- **MIKSI JA MITEN TUNNISTAMME ELÄIMET KOIRIKSI?**
 - **MILLAISTEN SISÄISTEN MALLIEN VARASSA TUNNISTAMINEN TAPAHTUU?**
 - **MIKSI ET LUULE KETTUA KOIRAKSI?**
-

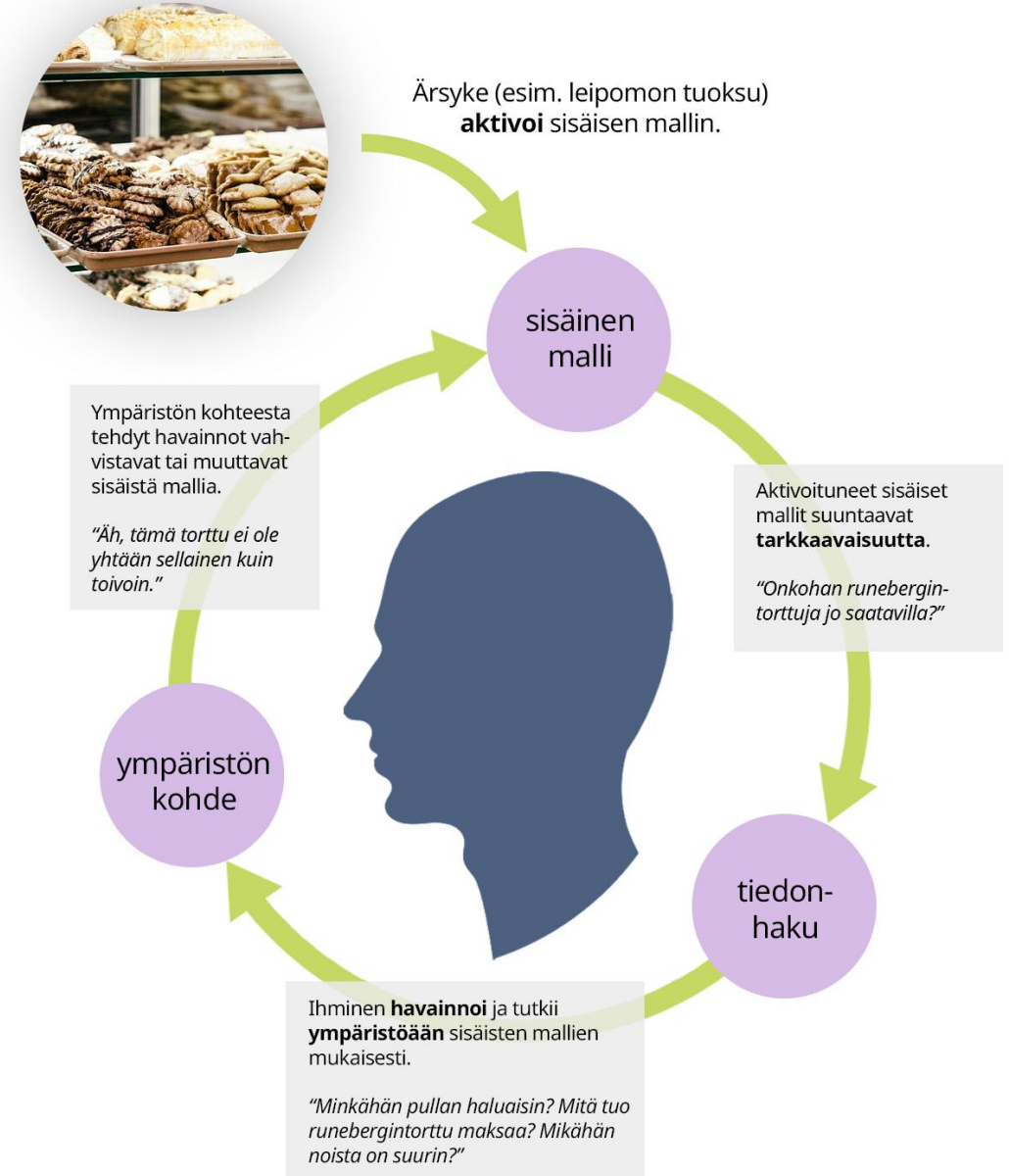
TIETO JÄSENTYY SISÄISIKSI MALLEIKSI

- Todellisuuden muodostumista kuvatessa kognitiivisessa psykologiassa käytetään käsitettä **representaatio**, joka tarkoittaa mielikuvaa tai mielen sisältöä mielen ulkopuolisesta todellisuudesta.
- Usein nämä mielikuvat tai representaatiot liittyvät jo valmiiseen käsitykseen, joka sinulla on asiasta jo entuudestaan (esim. edellisessä tehtävässä sinulla oli jo valmis käsitys koirista) → tällöin puhutaan **skeemoista** eli **sisäisistä malleista**.
- Representaatiot eivät kuitenkaan vastaa suoraan niitä ärsykeitä, joiden pohjalta ne syntyvät.
- Toisaalta representaatiot myös täydentyvät sisäisten mallien pohjalta → sisäisten mallien avulla ennustamme tulevia tapahtumia (esim. miltä jokin asia näyttää, ennen kuin näemme sen).
- **Havaintokehä** puolestaan kuvaa sisäisten mallien muodostumista ja toimintaa.

HAVAINTOKEHÄ (Ulrich Neisser)

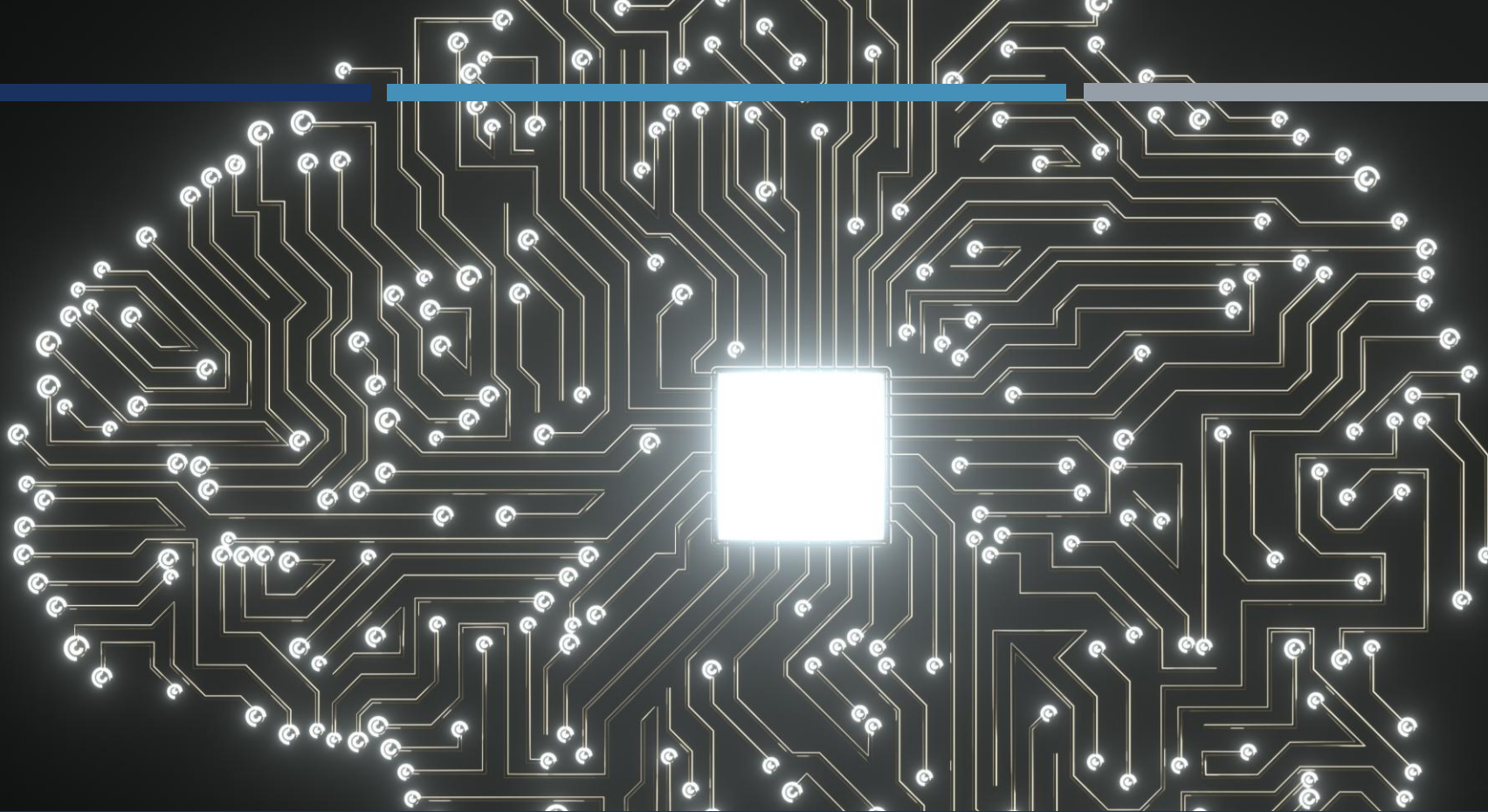
Havaintokehä

TEHTÄVÄ: MENTAALISET KARTAT

Kuvaile vierustoverillesei tai lähistöllä olevalle toverille oman koulumatkasi reitti. Voit halutessasi myös piirtää avuksesi kartan reitistäsi

Kuvaile reitti kokonaisuudessaan. Eli jos tulet esimerkiksi bussilla kouluun, kuvaile matkasi kodistasi bussipysäkille, bussin reitti ja matka pysäkiltä koululle.

HIDAS JA NOPEA AJATTELU

DANIEL KAHNEMAN – HIDAS JA NOPEA AJATTELU

[HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=LT7EjVjWV3C](https://www.youtube.com/watch?v=LT7EjVjWV3C)

KAKSOISPROSESSOINTI – HIDAS JA NOPEA AJATTELU

- **Kaksoisprosessoinnin** näkökulmasta ajattelu, ja kognitio yleisemminkin, voi olla joko **nopeaa, automaattista ja vaivatonta (tyyppi 1)** tai **hidasta, kontrolloitua ja ponnistelua vaativaa (tyyppi 2)**.
- Ajattelun tyypeistä puhuminen on hankalaa, siksi puhumme joko hitaasta ajattelusta tai nopeasta ajattelusta.
- **Olennainen ero hitaan ja nopean kognition välillä on se, onko kognitio välitöntä ja automaattista vai tahdonalaista, harkittua ja kontrolloitua.**
- Voidaan puhua myös eroista toiminnan vaivattomuudessa: automatisoituneet toiminnot **eivät vaadi** tietoista keskittymistä ja ponnistelua, kun taas kontrolloidut toiminnot vaativat runsaasti resursseja, kuten työmuistin kapasiteettia ja tarkkaavaisuutta.

- **Hidas ajattelu on tyypillisesti analyyttistä eli asioiden eri puolia erittelevää.**
 - Ihmisen kyky tiedostaa omaa ajatteluaan ja tunnistaa sen piirteitä on hitaan ajattelun tuottama erityispiirre. Tästä kyvystä käytetään nimitystä **metakognitio**, joka tarkoittaa kognitiota koskevaa kognitiota ("ajattelun ajattelemista").
- **Nopea ajattelu käynnistyy automaattisesti**, ja toimimme sen varassa melko suuren osan ajasta, koska nopea ajattelu on niin vaivatonta.
 - Hidasta ajattelua käytetään silloin, kun nopea ajattelu ei riitä.
- Kaksoisprosessointiteoriaa on myös kritisoitu → Prosessointien välillä voi ollakin vain aste-eroja, eikä muutos hitaan ja nopean kognition välillä ehkä olekaan niin jyrkkä.